

**JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS**

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

2007

1. URBANISTINIS KARKASAS.....	3
1.1. Įvadas	3
1.2. Poveikis teritorijos vystymo darnai	4
1.3. Poveikis ekonominei aplinkai	4
1.4. Poveikis socialinei aplinkai.....	5
1.5. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	5
2. SOCIALINĖ – EKONOMINĖ APLINKA.....	8
2.1. Įvadas	8
2.2. Sprendinių poveikio vertinimo išvados	8
2.2.1. Sprendinių poveikis teritorijos vystymo darnai.....	8
2.2.2. Sprendinių poveikis ekonominei aplinkai	9
2.2.3. Sprendinių poveikis socialinei aplinkai.....	9
2.2.4. Sprendinių poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	10
2.3. Sprendinių poveikio vertinimo stebėsena	13
3. RAJONO GAMTINIS KARKASAS IR REKREACIJOS PLĖTOJIMAS	14
3.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai	14
3.2. Poveikis ekonominei aplinkai	14
3.3. Poveikis socialinei aplinkai.....	14
3.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	15
3.5. Vandens ištekliai.....	15
3.6. Bendrojo plano gamtinės dalies sprendinių vertinimo santrauka.....	16
4. ŽEMĖS NAUDOJIMO IR APSAUGOS REGLAMENTAVIMAS.....	17
4.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	17
4.2. Poveikis ekonominei aplinkai	17
4.3. Poveikis socialinei aplinkai.....	17
4.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	18
5. NEKILNOJAMASIS KULTŪROS PAVELDAS	20
5.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai	20
5.2. Poveikis ekonominei aplinkai	20
5.3. Poveikis socialinei aplinkai.....	20
5.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	21
6. RAJONO SUSISIEKIMO SISTEMOS SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS	23
6.1. Įvadas	23
6.2. Status quo situacijos vertinimas	24
6.3. Transporto poveikis Joniškio rajono teritorijos darniam vystymuisi	24
6.4. Poveikis ekonominei aplinkai	25
6.5. Poveikis socialinei aplinkai.....	25
6.6. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	26
6.7. Sprendinių poveikio suvestinis vertinimas.....	26
7. JONIŠKIO RAJONO INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA	28
7.1. Įvadas	28
7.2. Sprendinių poveikio vertinimo išvados	28
7.2.1. Status quo	28
7.2.2. Sprendinių poveikis teritorijos vystymo darnai.....	29
7.2.3. Sprendinių poveikis ekonominei aplinkai	29
7.2.4. Sprendinių poveikis socialinei aplinkai.....	30
7.2.5. Sprendinių poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	30
7.3. Sprendinių poveikio įvertinimo išvadinė santrauka	32
7.4. Priemonės sprendinių stebėsenai atlikti	33

1. URBANISTINIS KARKASAS

1.1. Įvadas

Planuojant urbanistinį vystymąsi vadovautasi Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos nuostatomis, prioritetais ir principais, ypač atidžiai taikant apdairumo principą gamybos, pramonės, verslo kompleksų planavime: ūkinė veikla planuojama taip, kad kuo mažiau kenktų aplinkai ir žmonių sveikatai, nustatant visų teritorinių planų įgyvendinimo poveikį aplinkai, numatant ekstremalių situacijų prevenciją, padarinių mažinimo ir likvidavimo kompensacines priemones.

Nagrinėjamų urbanistinės plėtros alternatyvų sprendinių vertinimas pateikiamas 1.1 lentelėje.

1.1 lentelė. Urbanistinio karkaso alternatyvų sprendinių poveikio vertinimas

Urbanistinio karkaso sprendiniai, numatantys saikingą demografinę raidą ir optimistinę ekonominę raidą			
Galimas teigiamas ilgalaikis ir trumpalaikis poveikis, tačiau realizacijos eigoje gali atsirasti trumpalaikio neigiamo poveikio tarpai. Bendras sprendinių komplekso poveikis teigiamas			
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis ++	Neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis --
	Sprendinio poveikis:		
1.	teritorijos vystymo darnai	++	/
2.	ekonominei aplinkai	/+	-/
3.	socialinei aplinkai	++	/
4.	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	++	/

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

1.1 lentelės tęsinys

	Urbanizacijos plėtros sprendiniai, numatantys decentralizuotą gyvenamųjų vietovių plėtrą		
	Galimas teigiamas ilgalaikis ir trumpalaikis poveikis, tačiau realizacijos eigoje gali atsirasti trumpalaikio neigiamo poveikio tarpai. Bendras sprendinių komplekso poveikis teigiamas		
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis + / +	Neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis - / -
	Sprendinio poveikis:		
1.	teritorijos vystymo darnai	+ / +	/
2.	ekonominei aplinkai	/ +	- /
3.	socialinei aplinkai	+ / +	/
4.	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	+ / +	/

1.2. Poveikis teritorijos vystymo darnai

1. Jonišchio savivaldybės teritorija taps patraukli gyventi ir investuoti. Sureguliuota gyvenamųjų vietovių plėtra skatins jaunimą likti kaime, nes bus sukurta kokybiška gyvenamoji aplinka.
2. Planingas teritorijos naudojimas, įvertinant gamtinės aplinkos tausojimą ir kuriant tinkamą infrastruktūrą, skatins subalansuotą teritorijos plėtrą.
3. Prognozuojamas teigiamas ilgalaikis poveikis.
4. Urbanistinio karkaso ir gyvenamųjų vietovių plėtros sprendiniai turės tiesioginį poveikį teritorijos vystymo darnai.
5. Konkrečių sprendinių įgyvendinimo poveikį turės verslo ir socialinė sritys.
6. Dėl siūlomų sprendinių įgyvendinimo jokia veiklos sritis nepatirs neigiamo poveikio.

1.3. Poveikis ekonominei aplinkai

1. Investicijos į gyvenamosios aplinkos gerinimą ir subalansuotą plėtrą padidins Jonišchio savivaldybės konkurencingumą regiono ir šalies mastu.
2. Sprendiniai esminiai nepakeis bendrosios pramonės, žemės ūkio ir kitų ūkio sektorių struktūros, atsiradus galimybei plėtoti alternatyvias žemės ūkio veiklas, kurtis industriniams arealams prie gyvenamųjų vietovių.

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

3. Subalansuota plėtra nedarys didelės įtakos gamtinių išteklių fondui ir jų naudojimui.
4. Geros sąlygos investuoti: laisvos teritorijos statybom pasiūla, aukšta gyvenamosios aplinkos kokybė, pigus pragyvenimas.
5. Sprendinių įgyvendinimas nepaveiks gamybos sąnaudų pokyčių.
6. Sprendinių įgyvendinimas nepaveiks gamybos pajėgumų panaudojimo.
7. Palankios verslui sąlygos, gerai išvystyta susisiekimo infrastruktūra suteiks įmonėms didesnių galimybių plėtoti savo veiklą.
8. Sprendinių įgyvendinimas gali turėti trumpalaikį neigiamą poveikį savivaldybės biudžetui: pirminės didelės investicijos į teritorijų planavimo dokumentų parengimą, susisiekimo, inžinierinės ir socialinės infrastruktūros tobulinimą. Tačiau sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį teigiamą poveikį savivaldybės biudžetui, nes prognozuotinas investicijų atsipirkimas, mažesnės išlaidos infrastruktūros eksploatavimui.

1.4. Poveikis socialinei aplinkai

1. Sprendinių įgyvendinimas turės tiesioginį poveikį gyventojų užimtumui: kursis naujos darbo vietos, atsiras galimybė trumpalaikiam poilsiui pačioje savivaldybės teritorijoje.
2. Didesnės investicijos į kaimiškųjų gyvenamųjų vietovių aplinką, skatins žmonių bendrumą, rūpinantis ir išlaikant kokybišką gyvenamąją aplinką.
3. Racionalus švietimo, kultūros ir sveikatos apsaugos įstaigų išdėstymas turės teigiamą poveikį žmonių gyvenimo kokybei.
4. Kokybiška gyvenamoji aplinka su išvystyta socialine, inžinierine ir susisiekimo infrastruktūra, veiks teigiamai ir atskiras socialines grupes (socialiai pažeidžiamus asmenis, jaunimą, jaunas šeimas, vaikus, pagyvenusius ir kitus asmenis).
5. Sprendinių įgyvendinimas teigiamai paveiks žmones ir jų sveikatą.

1.5. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

1. Sutvarkyta inžinierinė infrastruktūra turės teigiamą poveikį teritorijos paviršinių ir požeminių vandenų kokybei.
2. Planuojant urbanistinę plėtrą, numatoma sumažinti žemės ūkio naudmenų fondą, dėl to sumažės dirvožemio ištekliai ir žemės ūkio naudmenos, tačiau neigiamų pasekmių rajono teritorijai tai neturės.

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

3. Sprendinių įgyvendinimas turės teigiamą poveikį ekosistemoms ir biologinei įvairovei, nes pasirinkta urbanizacijos alternatyva, tausojant gamtinius išteklius.
4. Joniškio savivaldybės teritorijoje esančių saugomų teritorijų tvarkymo planai reglamentuoja gamtos vertybių saugojimą.
5. Sprendiniai numato planingą gamtinės ir rekreacinės aplinkos tvarkymą.
6. Sprendinių įgyvendinimas turės teigiamą poveikį kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai.
7. Tikslingai naudojamos teritorijos su tausojančiu kraštovaizdžio saugojimu – pagrindinis reikalavimas, kurio buvo laikomasi rengiant sprendinius. Todėl sprendinių įgyvendinimas teigiamai paveiks kraštovaizdžio estetinę kokybę.
8. Įgyvendinant bendrojo plano sprendinius, atsiras galimybė panaudoti esamus kultūros paveldo objektus, pritaikant juos turizmo reikmėms kaip paslaugų ir išteklių objektus. Todėl sprendinių įgyvendinimas turės teigiamą poveikį kultūros paveldo objektams ir jų išsaugojimui.

Joniškio teritorijos bendrojo plano urbanistinių sprendinių apibendrintas poveikio vertinimas pateikiamas 1.2 lentelėje.

1.2 lentelė. Joniškio rajono bendrojo plano sprendinių poveikio vertinimas

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Joniškio rajono savivaldybės administracija
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU Teritorijų planavimo institutas
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Joniškio rajono teritorijos bendrasis planas
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas; Šiaulių apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano sprendiniai
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: Nacionalinė ūkio 2007 – 2013 metų plėtros strategija, Šiaulių regiono 2007-2013 m. plėtros planas
6.	Status quo situacija: paliekama esama padėtis, kurios pagrindą sudarytų esama urbanistinė rajono struktūra ir būtų siekiama ją išlaikyti,
7.	Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: planingai ir efektyviai naudoti savivaldybės teritoriją, pritraukiant investicijas ir sukuriant geresnę gyvenamąją aplinką
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

1.2 lentelės tęsinys

	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
9.	Sprendinio poveikis:		
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai		Vyks nereguliuojama statybų plėtra žemės ūkio sąskaita (ilgalaikis pov.)
	ekonominei aplinkai	Trumpalaikis (nebus reikalingos didelės lėšos gyvenamųjų vietovių infrastruktūrai plėtoti)	Vyraus smulkūs ūkiai, konkurencingų ūkių stambėjimas vyks lėčiau (trumpalaikis pov.)
	socialinei aplinkai		Išliks didesnis skaičius vienkiamų ir smulkių kaimų, bus blogesnės sąlygos kaimo gyventojų aptarnavimui (trumpalaikis pov.)
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui		Dėl didesnio apleistų žemių ploto blogės kraštovaizdžio savybės (ilgalaikis pov.)
10.	Siūlomos alternatyvos decentralizuotos (aktyvios) plėtros poveikis:		
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Ilgalaikis	
	ekonominei aplinkai	Ilgalaikis	Trumpalaikis (reikalingos lėšos apleistų gyvenamųjų vietovių infrastruktūrai plėtoti)
	socialinei aplinkai	Ilgalaikis	
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Ilgalaikis	

Urbanistinių sprendinių poveikio vertinimo bendra išvada:

Joniškio bendrojo plano urbanistinių sprendinių įgyvendinimo ilgalaikis poveikis teritorijos vystymo darnai, ekonominei aplinkai, socialinei aplinkai, gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui bus teigiamas. Trumpalaikis poveikis irgi bus teigiamas, tačiau realizacijos eigoje gali atsirasti trumpalaikio neigiamo poveikio (ekonominei aplinkai) laikotarpiai. Bendras sprendinių įgyvendinimo poveikis bus teigiamas.

2. SOCIALINĖ – EKONOMINĖ APLINKA

2.1. Įvadas

Joniškio rajono teritorijos bendrojo plano socialinės-ekonominės infrastruktūros dalies sprendinių poveikio vertinimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 920 patvirtintu „Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašu“ (Žin., 2004, Nr. 113-4228).

Šioje dalyje pateikiama socialinės-ekonominės infrastruktūros dalies sprendinių poveikio vertinimo ataskaita.

Teritorijų planavimo dokumento sprendinių poveikio vertinimas – teritorijų planavimo proceso etapas, kurio metu surenkama ir analizuojama informacija, jos pagrindu įvertinimas nustatytais aspektais rengiamo teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimo galimas teigiamas ir (ar) neigiamas ilgalaikis ir (ar) trumpalaikis poveikis.

2.2. Sprendinių poveikio vertinimo išvados

Joniškio rajono bendrojo plano socialinės-ekonominės infrastruktūros dalies sprendinių poveikis vertinamas visokeriopais, teisiniais dokumentais nustatytais aspektais.

2.2.1. Sprendinių poveikis teritorijos vystymo darnai

Bendrojo plano socialinės-ekonominės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas racionaliai plėtoti ir tobulinti Joniškio rajono erdvinę struktūrą, formuoti ir vystyti urbanistinės sistemos ašį, įgyvendinti aukštesnio lygmens teritorijų planavimo ir strateginių planų nuostatas.

Dėl šios priežasties bendrojo plano socialinės ekonominės infrastruktūros dalies (švietimo, socialinės rūpybos ir apsaugos, kultūros ir sporto, investicijų skatinimo ir ekonominės plėtros) sprendinių įgyvendinimas Joniškio rajone sudarys sąlygas darniam ir efektyviai planuojamam teritorijų vystymui.

Numatomas poveikis yra teigiamas ir ilgalaikis. Galimas trumpalaikis neigiamas poveikis, reorganizuojant kai kuriuos socialinės-ekonominės infrastruktūros objektus (sujungiant arba atskiriant funkcijas, optimaliai išsidėstant objektus ir kt.) dėl tam tikrų funkcinio aprūpinimo sutrikimo, tačiau poveikio įtaką bendrajam Joniškio rajono teritorijos vystymui sumažina šie veiksniai:

- 1) numatomi laikini funkcijų „perėmėjų“ tinklai;

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

- 2) objektai reorganizuojami tam palankiausiu metu (pvz., švietimo įstaigos – atostogų metu);
- 3) viešai prieinama informacija apie numatomas reformas, reorganizaciją: trukmę, priemones ir pan.

2.2.2. Sprendinių poveikis ekonominei aplinkai

Bendrojo plano socialinės-ekonominės infrastruktūros dalies sprendiniai sudarys sąlygas spartesnei Joniškio rajono ūkio raidai. Investicijoms ir veiklos diversifikavimui palankių verslo skatinimo priemonių diegimas, tinkamos inžinerinės infrastruktūros (vandentiekis ir vandenvala, atliekų tvarkymas, susisiekimas) sukūrimas padidins rajono įmonių konkurencingumą, ūkių rentabilumą ir stabilumą, bus steigiamos naujos darbo vietovės, augs gyventojų gyvenimo lygis ir tai sudarys sąlygas viso rajono plėtrai. Mažės Joniškio rajono atotrūkis nuo kitų Šiaulių apskrities ir/ar Lietuvos rajonų.

Numatomas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikis Joniškio rajono ekonominei aplinkai. Neigiamo trumpalaikio poveikio galima tikėtis tik tuo atveju, jei nebus sukurtos nematerialinės paskatos ir priemonės padėti rajono gyventojams pasiruošti ekonominei rajono plėtrai (kvalifikacija, įgūdžiai, paskatinimo sistema keisti, diversifikuoti veiklą ir pan.).

2.2.3. Sprendinių poveikis socialinei aplinkai

Bendrojo plano socialinės-ekonominės infrastruktūros dalies sprendiniai sudarys sąlygas Joniškio rajono gyventojų gyvenimo kokybei didinti, kadangi bus tenkinami svarbūs gyventojų sveikatos apsaugos, socialinės priežiūros ir globos, švietimo ir ugdymo (įskaitant pažinimo, saviugdos ir mokymosi visą gyvenimą) kultūros ir sporto poreikiai.

Mažinant teritorinius skirtumus tarp Joniškio rajono ir kitų Šiaulių apskrities ir Lietuvos rajonų, didės rajono patrauklumas jaunimui ir darbingo amžiaus gyventojams, kurių emigracija yra viena opesnių Joniškio rajono problemų. Gyvenimo kokybės ir pragyvenimo lygio didėjimas sukurs asmeniui saugią aplinką, atitinkamai sumažės emigracijos mastas ir sumažės socialinė įtampa.

Rekreacinių teritorijų sistemos ir kultūrinės, sportinės veiklos skyriuose pateiktų sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį poveikį rajono plėtotei ir sudarys sąlygas rajono socialinės aplinkos plėtotei – gerins gyventojų užimtumą, intensyvins kultūrinę raidą, skatins naujų laisvalaikio formų paieškas. Taip pat rekreacijos ir turizmo infrastruktūros vystymo skyriuje teikiamų sprendinių realizavimas turės ilgalaikį poveikį ir tiesiogiai gerins bendrąją socialinę regiono būklę, ypač gyventojų užimtumą.

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

Numatomas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano socialinės-ekonominės dalies sprendinių įgyvendinimo poveikis Joniškio rajono socialinei aplinkai. Trumpalaikis sprendinių poveikis gali būti neigiamas nesukūrus tinkamos informavimo sistemos. Be to, reorganizuojant kai kurias socialinės-ekonominės infrastruktūros objektus, trumpam laikotarpiui gali sutrikti atitinkamų funkcijų teikiamas gyventojams, dėl ko nukentėtų jų gyvenimo kokybė.

2.2.4. Sprendinių poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Bendrojo plano socialinės-ekonominės infrastruktūros dalies sprendinių įgyvendinimas neturės reikšmingo poveikio aplinkos komponentams: oro kokybei, paviršinių ir požeminių vandenų kokybei, dirvožemio ištekliams ir žemės ūkio naudmenoms, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai ir estetinei kokybei, kultūros paveldo objektams.

Tikimasi ilgalaikio teigiamo poveikio gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžio elementams, nes bendrojo plano sprendiniuose:

- 1) bus daugiau remiamas ekologinis ir tausojamasis ūkininkavimas, kuris geriau atitiks aplinkos apsaugos reikalavimus, plečiama ekologinių produktų gamyba, kuri leis gaminti kokybiškus maisto produktus;
- 2) bus efektyvinama žemės ūkio produkcijos gamyba ir perdirbimas, skatinama alternatyvi žemės ūkio veikla;
- 3) bus sumažinta neigiama žemės ūkio įtaka aplinkai: geriau apsaugoti nuo taršos žemės ūkio gamybos atliekomis vandenys, sumažinta dirvožemių erozija per ekonominių paskatų diegimą;
- 4) rekreacijos ir turizmo infrastruktūros vystymo skyriuje teikiamų sprendinių įgyvendinimas tam tikru mastu skatins rekreacinės gamtinės aplinkos ekologinio pilnavertiškumo didinimą, gamtos ir kraštovaizdžio vertybių eksponavimą ir pritaikymą lankymui.

Galimas trumpalaikis neigiamas poveikis aplinkos elementams dėl statyviečių eksploatacijos, padidėjusių automobilių ir sunkiosios technikos srautų, dulkių. Rekreacijos ir turizmo infrastruktūros vystymo skyriuje teikiamų sprendinių realizavimas atskirais atvejais gali turėti trumpalaikį neigiamą efektą, susijusi su grėsmės vertingiems kraštovaizdžio kompleksams padidėjimu, tam tikru gamtinės aplinkos degradavimu dėl statybų, neracionalaus ar per daug intensyvaus teritorijos rekreacinio naudojimo atvejų. Nusistovėjus naujam erdviniam struktūrai neigiamas poveikis gali būti pratęstas laike, tačiau jo reikšmė nėra didelė.

Galima tikėtis ilgalaikio teigiamo poveikio kraštovaizdžiui ir kultūros paveldo elementams dėl verslo, susijusio su kryptingu palaiptu ilgalaikiu turizmo objektų steigimu ir plėtra,

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

įrengiant turizmo trasas, gerinant susisiekimą ir sudarant palankias sąlygas pažintiniam ir verslo turizmui. Atitinkamai dėl naujų objektų plėtros galimas trumpalaikis ir/ar trumpalaikis neigiamas poveikis padidėjus automobilių srautams, padidėjus taršai lankomose teritorijose ir objektuose bei jų prieigose.

Joniškio rajono bendrojo plano socialinės-ekonominės infrastruktūros dalies sprendinių poveikio vertinimo išvadų santrauka pateikta 2.1 lentelėje.

2.1 lentelė. Joniškio rajono teritorijos bendrojo plano socialinės-ekonominės infrastruktūros dalies sprendinių poveikio vertinimas

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktorius
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU Teritorijų planavimo institutas
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Joniškio rajono savivaldybės bendrojo plano socialinės-ekonominės infrastruktūros dalis
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: Bendrojo plano inžinerinės socialinės-ekonominės dalies sprendiniai suderinti su Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu (Žin., 2002, Nr. 110-4852) ir Šiaulių apskrities teritorijos bendruoju planu
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: Bendrojo plano socialinės-ekonominės infrastruktūros dalies sprendiniai suderinti su Žemės ūkio ir kaimo plėtros strategija (patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2000 m. birželio 13 d. nutarimu Nr. VIII-1728; Žin., 2000-06-21, Nr. 50-1435); Antrojo sveikatos priežiūros restruktūrizavimo etapo strategijos nuostatomis; Valstybės švietimo strategijos 2003-2012 m. nuostatomis (patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. IX-1700; Žin., 2003, Nr. 71-3216); Kultūros centrų modernizavimo 2007-2020 metų programos nuostatomis (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. rugpjūčio 4 d. nutarimu Nr. 785; Žin., 2006-08-12, Nr. 88-3470)
6.	Status quo situacija Joniškio rajono teritorijoje neįgyvendinant bendrojo plano socialinės-ekonominės infrastruktūros dalies sprendinių, esama erdvinė situacija būtų apsunkinta nesistemiška infrastruktūros plėtra arba atvirkščiai – teritorijos socialinė-ekonominė plėtra nebūtų užtikrinta dėl tinkamai nesukurtų sąlygų. Tai neskatintų rajono plėtros, atitinkamai nemažėtų rajono problematikos mastas
7.	Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius Bendrojo plano socialinės-ekonominės infrastruktūros sprendiniais siekiama tobulinti Joniškio rajono erdvinę struktūrą, formuoti ir vystyti aprūpinimą urbanistine sistema: <ul style="list-style-type: none"> ○ sudaryti prielaidas mokymosi visą gyvenimą sistemos plėtrai, modernizuoti mokymo bazes, ○ gerinti etninės kultūros savivaldybėje sklaidos sąlygas, ○ skatinti rajono gyventojų kultūrinę raišką, tenkinti saviugdos ir savišvietos poreikius, ○ priartinti asmens sveikatos priežiūros paslaugas prie gyventojų, sudaryti sąlygas, modernizuoti pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančioms įstaigoms, ○ įgyvendinti II sveikatos priežiūros paslaugų restruktūrizacijos etapo numatytus uždavinius, susijusius su antrinės sveikatos priežiūros paslaugų kokybės gerinimu, ○ pagerinti socialinės paramos infrastruktūrą ir socialinių paslaugų kokybę, didinant nestacionarių socialinių paslaugų apimtį pagal gyventojų poreikius

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

2.1 lentelės tęsinys

8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas trumpas įvertinimas)		
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
	Teritorijos vystymo darnai	Numatomas ilgalaikis teigiamas poveikis rajono darniai plėtrai (rajono atskirų gyvenviečių sistemai ir visai rajono teritorijai, palyginus su kitais Šiaulių apskrities ar Lietuvos rajonais)	Galimas trumpalaikis neigiamas poveikis, reorganizuojant kai kuriuos socialinės-ekonominės infrastruktūros objektus (sujungiant arba atskiriant funkcijas, optimaliai išsidėstant objektus ir kt.) dėl tam tikrų funkcinio aprūpinimo sutrikimo. Aprašyme pateikiamos priemonės, kurios galėtų sumažinti poveikio padarinių įtaką rajono plėtrai
	Ekonominei aplinkai	Numatomas ilgalaikis teigiamas poveikis, plėtojant verslo sąlygas ir sudarant prielaidas ekonominei plėtrai (investicijoms pritraukti, darbo vietoms sukurti)	Nenumatomas
	Socialinei aplinkai	Numatomas ilgalaikis teigiamas poveikis, mažinant socialinę atskirtį ir įtampą, įgyvendinant ilgalaikius socialinę infrastruktūros kūrimo ir plėtros projektus	Galimas trumpalaikis neigiamas poveikis, susijęs su sprendinių įgyvendinimo laikotarpio trukme (pvz., sutrikus tam tikrų paslaugų teikimui dėl sprendinių įgyvendinimo)
	Gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Numatomas teigiamas ilgalaikis poveikis	Galimas trumpalaikis neigiamas poveikis, kurio padarinių poveikis gali būti sumažintas laikantis su aplinkosauga ir darniu vystymusi susijusių teisės aktų nuostatų

2.3. Sprendinių poveikio vertinimo stebėseną

Atlikus Joniškio rajono savivaldybės bendrojo plano socialinės-ekonominės infrastruktūros sprendinių poveikio vertinimą, nustatyta, kad sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį rajono teritorijos vystymosi darnai, ekonominei, socialinei ir gamtinei aplinkai. Galimas trumpalaikis ar vidutinės trukmės neigiamas poveikis rajono gamtinei aplinkai yra nereikšmingas, ir gali būti sumažintas laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų su aplinkosauga susijusių reikalavimų ir procedūrų (sanitarinių apsaugos zonų nustatymo reikalavimų ir tvarkymo režimų, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūrų, specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų ir pan.) bei atliekant bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną.

Pabrėžtina, kad ilgalaikis teigiamas poveikis rajono teritorijos darnai ir plėtrai gali būti užtikrintas tik tuo atveju, jei Joniškio rajono teritorijos bendrojo plano socialinės-ekonominės infrastruktūros dalies sprendiniai bus įgyvendinami kartu su kitų dalių sprendiniais (kuriant ir plėtojant būtiną inžinerinę infrastruktūrą, palaikant ir globojant kultūrinį paveldą ir pan.).

Stebėseną turi būti atliekama, vadovaujantis Savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo taisyklėmis (patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-263 (2007 m. birželio 22 d. įsakymo Nr. D1-354 redakcija; Žin., 2007, Nr.73-2917) ir kitais teisės aktais.

3. RAJONO GAMTINIS KARKASAS IR REKREACIJOS PLĖTOJIMAS

3.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai

Sprendinių įgyvendinimas Joniškio rajono teritorijoje turės teigiamą poveikį teritorijos vystymo darnai. Įgyvendinus Joniškio rajono teritorijai pasiūlytą gamtinio karkaso koncepciją bus užtikrintas rajono teritorijos kraštovaizdžio stabilumas ir socialinės aplinkos funkcionavimo pilnavertiškumas. Joniškio rajono teritorijoje lokalizuotų gamtinio karkaso dalių, su skirtingomis kraštovaizdžio tvarkymo kryptimis įgyvendinimas teigiamai įtakos teritorijos bendrą vystymąsi, lems švarią ir kokybišką gyvenamąją aplinką. Joniškio rajono teritorijos gamtinio karkaso koncepcijos realizavimo lygis įtakos tiek rajono atskirai, tiek bendrai visos Lietuvos teritorijos darnų vystymąsi ateityje.

3.2. Poveikis ekonominei aplinkai

Sprendinių įgyvendinimui prireiks didelių investicijų, dalis iš kurių turės būti dengiama iš savivaldybės biudžeto. Kitą žymiai didesnę dalį reikalingų lėšų gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos šaltiniais.

Vietinių rekreacijos ir turizmo aptarnavimo centrų vystymas esamų gyvenviečių pagrindu, kuris būtų susijęs su turistų ir poilsiautojų aptarnavimu, sudarys palankias sąlygas smulkaus ir vidutinio verslo plėtojimui.

3.3. Poveikis socialinei aplinkai

Vystant Joniškio rajono gamtinio karkaso ir saugomų teritorijų tinklą palaipsniui gerės žmonių gyvenamosios aplinkos kokybė (aplinkos oro ir vandens). Tiesa, saugomų teritorijų ir gamtinio karkaso tinklo plėtojimas gali būti siejamas su tam tikro pobūdžio, didesniais ar mažesniais apribojimais, kas gali būti vertinama, kaip ne itin palankus veiksnys socialinei aplinkai. Tačiau paminėti trūkumai yra laikini, susiję su adaptaciniu periodu, kol visuomenės nariai užsiimantys ūkine veikla neatitinkančia teritorijų režimo perorientuos savo veiklą į alternatyvią. Siekiant pagreitinti adaptacijos procesą būtina valstybinė parama, ją derinant su parama iš ES struktūrinių fondų.

Plėtojant koncepcijoje numatytus vietinius rekreacijos ir turizmo aptarnavimo centrus su jiemis numatyta specializacija, bus sudarytos sąlygos didesniai gyventojų užimtumui, kas skatins ir pačios gyvenamosios vietovės gyvybingumą bei patrauklumą.

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

Įgyvendinus sprendinius Joniškio rajono gyvenvietėse galimas depopuliacijos tempų mažėjimas.

3.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Gamtinio karkaso koncepcijos įgyvendinimas, susijęs su tokių kraštovaizdžio tvarkymo priemonių, kaip natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymu labiausiai degraduotuose gamtinio karkaso dalyse, sudarys sąlygas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimui ir didesnes galimybes antropogeninės taršos neutralizavimui. Natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymas gamtinio karkaso teritorijose padidins žemėveikslių sąskaidą ir tuo pačiu pagerins intensyviai įsavintų agrarinių teritorijų estetines savybes.

3.5. Vandens ištekliai

Degraduotų teritorijų apželdinimas mišku siekiant realizuoti gamtinio karkaso koncepciją leis žymiai sumažinti paviršinio ir požeminio vandens taršą geoekologiniu požiūriu jautriausiose tam vietose. Užtikrinant racionalų žemės naudojimą bei konkrečioms vietoms tinkamiausią jos naudojimo intensyvumą ir pobūdį bus ženkliai sumažinta gruntinių ir paviršinių vandenų tarša. Tas savo ruožtu sudarys geresnes sąlygas reikštis didesnei bioįvairovei, bei padidins vandentėkmių rekreacinio panaudojimui galimybes.

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

3.6. Bendrojo plano gamtinės dalies sprendinių vertinimo santrauka

Bendrojo plano gamtinės dalies sprendinių vertinimo santrauka pateikiama teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo lentelėje (3.1 lent.).

3.1 lentelė. Teritorijų planavimo dokumentų gamtinės dalies sprendinių poveikio vertinimo lentelė

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Joniškio rajono savivaldybės administracija		
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU Teritorijų planavimo institutas		
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Joniškio rajono teritorijos bendrasis planas		
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: <i>Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu (2002 m.); Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu dėl Kurtuvėnų, Veisiejų, Ventos, Žagarės regioninių parkų zonavimo schemų patvirtinimo (1995 m. vasario 15 d. Nr. 247), aktuali redakcija (2006m. liepos 24d., Žin., 2006, Nr. 82-3267 (2006-07-27)); Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu dėl Ventos, Žagarės regioninių parkų ir jų zonų ribų patvirtinimo (1996 m. kovo 12 d. Nr. 337), aktuali redakcija (2005m. lapkričio 21d., Žin., 2005, Nr. 138-4974 (2005-11-24))</i>		
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: <i>Valstybės ilgalaikės raidos strategija (2002 m.); Šiaulių regiono 2004 – 2006 metų plėtros planu patvirtintu Šiaulių apskrities Regiono plėtros tarybos 2003 m. rugsėjo 25d. sprendimu; Joniškio rajono 2004 – 2006 metų plėtros planu patvirtintu Joniškio raj. savivaldybės tarybos 2003 m. gruodžio 11d. sprendimu.</i>		
6.	Status quo situacija: <i>Joniškio rajono teritorijos gamtinės aplinkos būklė, kraštovaizdžio stabilumas bei jo vizualinė, o tuo pačiu ir žmogaus gyvenamosios aplinkos kokybė būtų neprognozuojama, jei gyvenamųjų sistemų ir komunikacijų vystymas ir plėtra vyktų neplanuotai, neatsižvelgiant į aplinkosauginius prioritetus ir apsaugos režimą, nederinant saugojimo su naudojimu.</i>		
7.	Tikslas, kurio siekiama, įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: Užtikrinti Joniškio rajono teritorijos darnaus vystimosi tęstinumą, sveiką aplinką žmogaus gyvenimui, ūkinės veiklos pobūdžio ir intensyvumo racionalų paskirstymą teritorijoje, tausojantį gamtos ir kultūros išteklių naudojimą.		
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas: <i>Bendrojo plano sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį kraštovaizdžio stabilumo, biologinės įvairovės didėjimui ir kraštovaizdžio estetinėms savybėms, vandens ir oro kokybės gerinimui, efektyviam ir subalansuotam teritorijos turistinio – rekreacinio potencialo panaudojimui, teritorijų ūkinio naudojimo optimizavimui.</i>		
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
9.	Specialiojo plano sprendinių poveikis:		
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	
	Ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	kultūros paveldui	-	-
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	

4. ŽEMĖS NAUDOJIMO IR APSAUGOS REGLAMENTAVIMAS

4.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai

Sprendiniai, numatantys žemės naudojimo ir teritorijų tvarkymo reglamentus bei bioproductinio ūkio plėtrą, bus įgyvendinami panaudojant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus. Planavimo sąlygos, išduotos vadovaujantis Bendrojo plano sprendiniais, leis:

- racionaliau naudoti žemę, atsižvelgiant į dirvožemių savybes, kitas gamtines sąlygas bei gyvenamųjų vietovių plėtros perspektyvas;
- sudaryti sąlygas gyvenamųjų namų ir rekreacinės paskirties statinių planingam išdėstymui;
- užtikrinti rekomenduojamas proporcijas tarp žemės ūkio ir miškų ūkio paskirties teritorijų, ekstensyvaus naudojimo ir intensyvaus naudojimo žemės plotų.

Teigiamos bendrojo plano sprendinių pasekmės laukiamos žemės ūkio, miškų ūkio, rekreacijos ir turizmo, kaimo infrastruktūros ir gyvenamųjų vietovių plėtros srityse.

4.2. Poveikis ekonominei aplinkai

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo pasekmės žemės naudojimo srityje:

- sumažės žemės ūkio naudmenų plotai (nuo 81 tūkst. ha iki 79 tūkst. ha), tačiau padidės jų našumas ir naudojimo efektyvumas;
- miškų plotai padidės nuo 21,3 tūkst. ha iki 22,0 - 22,4 tūkst. ha;
- bus sudarytos sąlygos susiformuoti prekiniams, konkurencingiems ūkiams ir intensyvinti žemės ūkio gamybą;
- ekologiškai jautriose, saugomose teritorijose bus remiamas ir plėtojamas ekologinis ir tausojamasis ūkininkavimas.

4.3. Poveikis socialinei aplinkai

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas sudarys palankias sąlygas:

- miestų, miestelių, kitų perspektyvių kaimo gyvenamųjų vietovių plėtrai;
- vietinės reikšmės kelių tinklo tvarkymui;
- statybų plėtrai arti perspektyvių gyvenamųjų vietovių ir rekreacinėse teritorijose;
- ūkinės veiklos įvairinimui ir kaimo gyventojų užimtumo didinimui.

4.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo pasekmės kraštovaizdžio formavimo srityje:

- bus tinkamai naudojamos vertingos žemės ūkio naudmenos ir sausinimo sistemos;
- bus išsaugotas natūralusis kraštovaizdis ir biologinė įvairovė;
- rajono miškingumas per 10 metų padidės 0,9 proc. (nuo 18,5 iki 19,4 proc.);
- diferencijuojant žemės naudojimo sąlygas ir ūkinę veiklą kaimo vietovėje, bus užtikrintas kraštovaizdžio ekologinis stabilumas.

Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimas pateikiamas 4.4 lentelėje.

4.1 lentelė. Teritorijų planavimo dokumentų žemė naudojimo sprendinių poveikio vertinimas

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Joniškio rajono savivaldybės administracija		
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU Teritorijų planavimo institutas		
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Joniškio rajono teritorijos bendrasis planas		
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinių „Kraštovaizdžio naudojimas ir apsauga“ bei „Specializuotų teritorinių struktūrų formavimas“ įgyvendinimas; Šiaulių apskrities generalinio plano koncepcija		
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: kaimo plėtros priemonės planuojamos atsižvelgiant į šiuos dokumentus: Valstybinė aplinkos apsaugos strategija (1996 m.), Žemės ūkio ir kaimo plėtros strategija (2000 m.), Nacionalinė 2007 – 2013 metų kaimo plėtros strategija (2006 m. projektas)		
6.	Status quo situacija: žemės naudmenų sudėtis santykinai stabili; žemės naudojimo lygis aukštesnis nei šalies vidurkis. Esant nereguliuojamai raidai, padidės savaiminiai, gamtiniai žemės naudmenų transformacijos procesai aplesiose ir nutolusiose teritorijose, bus lėtesnė ūkių kūrimosi raida, išliks daugiau smulkių ūkių, didesnis vienkiemių ir mažų kaimų skaičius, reikalaujantis tankesnio kelių tinklo, bus blogesnės kaimo gyventojų aptarnavimo sąlygos		
7.	Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: visų ūkio šakų poreikio naudoti žemę suderinimas; racionalus ir efektyvus žemės naudojimas bioproductinio ūkio plėtrai		
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas)		
	Vertinimo aspektai	Vertinimo aspektai	Vertinimo aspektai
9.	Sprendinio poveikis:	Sprendinio poveikis:	Sprendinio poveikis:
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai
	ekonominei aplinkai	ekonominei aplinkai	ekonominei aplinkai
	socialinei aplinkai	socialinei aplinkai	socialinei aplinkai
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

4.1 lentelės tęsinys

	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
10.	Siūlomos alternatyvos poveikis (alternatyva – esamos tendencijos, dekoncentruota plėtra):		
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	-	Vyks nereguliuojama statybų plėtra žemės ūkio sąskaita (ilgalaikis pov.)
	ekonominei aplinkai	-	Vyraus smulkūs ūkiai, konkurencingų ūkių stambėjimas vyks lėčiau (trumpalaikis pov.)
	socialinei aplinkai	-	Išliks didesnis skaičius vienkiemių ir smulkių kaimų, bus blogesnės sąlygos kaimo gyventojų aptarnavimui (trumpalaikis pov.)
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	-	Dėl didesnio apleistų žemių ploto blogės kraštovaizdžio savybės (ilgalaikis pov.)

5. NEKILNOJAMASIS KULTŪROS PAVELDAS

5.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai

Prognozuojama, kad bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių įgyvendinimas pasižymės ilgalaikiu teigiamu poveikiu Joniškio rajono kultūros vertybių apsaugai.

5.2. Poveikis ekonominei aplinkai

Lėšos sprendinių įgyvendinimui turės būti dengiamos iš valstybės, Savivaldybės, privačių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų savininkų biudžeto bei tarptautinių lėšų, skirtų kultūros ir paveldo apsaugai. Dalis reikalingų lėšų gali būti gaunama iš ES Struktūrinių fondų, visų pirma, projektams, plėtojantiems integruotą kultūros ir gamtos paveldo apsaugą, tradicinių verslų ir amatų gaivinimą. Rajonui būdingo architektūros, archeologijos, urbanistikos, etnokultūros paveldo tvarkybai reikalingų lėšų dalis gali būti gauta iš tarptautinių kultūros paveldo apsaugos ir turizmo plėtros programų.

Valstybės ir savivaldybės biudžeto lėšas siūloma sutelkti svarbiausių kultūros paveldo objektų ir vietovių bei kultūros paveldo objektų sancaupos arealų atgaivinimui ir pritaikymui lankymui. Tokiu būdu artimiausiame laikotarpyje sąlyginai mažesnė valstybės ir savivaldybės biudžeto dalis būtų skiriama pavienių ir išskirtine verte nepasižyminčių objektų, tiek įtrauktų, tiek ir neįtrauktų į kultūros vertybių registrą, tvarkybai. Didesnė jų saugojimo finansinė našta dalis tektų savininkams, kurie artimiausiame laikotarpyje negalėtų skirti pakankamai lėšų tinkamai šių objektų tvarkybai ir priežiūrai.

5.3. Poveikis socialinei aplinkai

Nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimo darbų teritorinė koncentracija ir integravimas su gamtos ir nematerialiojo paveldo apsauga lems gerėjančią gyvenamosios aplinkos kokybę. Žymioje rajono teritorijos dalyje bus sudarytos palankesnės sąlygos plėtoti kultūrinį pažintinį turizmą ir rekreaciją, kaimo turizmo paslaugas. Stiprės paskatos gaivinti tradicinius verslus ir amatus. Galima prognozuoti, kad žinių apie kultūros paveldo vertę sklaida skatins pavienių, tame tarpe ir kultūros vertybės statuso neturinčių, architektūros paveldo objektų savininkus siekti išsaugoti jų autentiškumą ir savitumą.

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

Prognozuojama, kad tvirtės kaimo bendruomenių kultūrinio tapatumo, pasididžiavimo savo gyvenamąją aplinką nuostatos. Sistemiška gamtos paveldo, miškų apsauga sudarys palankias sąlygas saugoti savitą archeologijos, urbanistinių bei memorialinių istorinių kultūros paveldą.

5.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Didžiausią dėmesį skiriant sakralinio ir dvarų sodybų, istorinių memorialinių objektų saugojimui stiprės rajono istorinio kraštovaizdžio savitumo raiška. Dauguma archeologijos paveldo objektų, dvarų sodybų parkai, senosios laidojimo vietos yra taip pat ir gamtos paveldo objektai, todėl didėjančios jų tvarkybos darbų apimtys tiesiogiai teigiamai įtakos gamtos paveldo apsaugą.

Kadangi dauguma kultūros paveldo objektų sankaupos arealų ir svarbiausiųjų dvarų sodybų yra vaizdingame gamtiniame kraštovaizdyje, gerai pasiekiami autokeliais, numatoma integruoti jų saugojimo programas. Stiprės Žagarės regioniniame parke esančių objektų saugojimas.

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų panaudojimo ir išsaugojimo reikalavimai konkretizuojami šių objektų apsaugos specialiuoju planavimu bei kultūros paveldo objektų apskaitos dokumentuose, atskirais atvejais jie gali būti nustatyti apsaugos reglamentais. Apsaugos specialiojo planavimo dokumentai gali būti rengiami bendrojo teritorijų planavimo dokumentų nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimo sprendinių keitimui ar detalizavimui. Tikslinga parengti ir kultūros paveldo sankaupos arealų, esančių už saugomų teritorijų ribų, specialiuosius apsaugos planus. Jų neparengus dėl objektų fizinio nykimo ar naujų statybų plėtros gali menkėti šių arealų istorinio kraštovaizdžio autentiškumas, būti prarasti kiti jų kultūrinės vertės požymiai.

Bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių vertinimo santrauka pateikiama teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo 5.1 lentelėje.

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

5.1 lentelė. Nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių poveikio vertinimo lentelė

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Joniškio rajono savivaldybės administracija		
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU Teritorijų planavimo institutas		
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Joniškio rajono teritorijos bendrasis planas		
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: Nekilnojamojo kultūros paveldo dalies sprendiniai atitinka Lietuvos teritorijos bendrojo plano sprendinius, Šiaulių apskrities teritorijos bendrąjį (generalinį) planą, Žagarės regioninio parko ir jo zonų ribų planą.		
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: Sprendiniai yra siejami su Valstybės ilgalaikės raidos strategija, Nacionaline darnaus vystymosi strategija, Dvarų išsaugojimo programa, Ilgalaikė medinių dvarų paveldo objektų tvarkymo darbų programa, Lietuvos nacionaline turizmo plėtros 2003-2006 m. programa, Šiaulių regiono plėtros planu 2004-2006 m., Joniškio rajono 2004-2006 m. plėtros planu, Žagarės regioninio parko apsaugos reglamentu.		
6.	Status quo situacija: Stiprės svarbiausių kultūros paveldo objektų bei kultūros paveldo sankaupos tvarkyba bei pritaikymas visuomenės reikmėms. Galimas tolesnis saugomais nepaskelbtų kultūros paveldo objektų kultūrinės vertės menkėjimas bei fizinės būklės blogėjimas, nestabdomas istorinio kultūrinio kraštovaizdžio relikvų vertingųjų savybių, estetinio ir rekreacinio potencialo nykimas.		
7.	Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas skatinant jo naudojimą vietos gyventojų, kultūrinio pažintinio ir kaimo turizmo bei rekreacijos reikmėms, integravimą su gamtos paveldo apsauga ir kaimo bendruomenių stiprinimu.		
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas): bendrojo plano sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį nekilnojamojo kultūros išsaugojimui ir pritaikymui visuomenės poreikiams, tačiau galimas ir neigiamas trumpalaikis poveikis.		
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
9.	Sprendinio poveikis:		
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis

6. RAJONO SUSISIEKIMO SISTEMOS

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

6.1. Įvadas

Joniškio rajono bendrojo plano susisiekimo sistemos plėtros tikslas – suformuoti aptimalią ir draugišką aplinkai susisiekimo sistemą, ypatingą dėmesį skirti tarptautinei magistralei Hanseatica ekonominio potencialo išnaudojimui, mažinti tranzitinių eismo srautų poveikį aplinkai, daugiau dėmesio skirti vietinių kelių plėtrai ir eismo saugumui.

Sprendinių poveikio vertinimo (SPV) ataskaita parengta įvertinant pagrindinius darnaus vystymo kriterijus ir naudojantis strateginiu pasekmių aplinkai vertinimu.

Joniškio rajono teritorijos plėtra bus vykdoma, siekiant kompromiso tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų ir neviršijant leistinų poveikio aplinkai ribų.

Joniškio rajono susisiekimo sistemos plėtra perspektyvoje vyks, net jeigu bendrojo plano susisiekimo dalies sprendiniai nebus įgyvendinti. Ši plėtra reglamentuota įstatymais ir numatyta Lietuvos Respublikos Bendrajame plane, teritorijų planavimo dokumentuose, specialiuosiuose planuose. Neįgyvendinus Joniškio rajono bendrojo plano sprendinių susidarytų situacija, kuomet susisiekimo sistemos plėtra vyktų stichiškai, nebūtų suderinta su rajono teritorijos urbanistine raida. Neįgyvendinus siūlomų priemonių nebus pakankamai tobulinamas kelių tinklas, prastės susisiekimo sistemos kokybė, tai turės neigiamos įtakos rajono teritorijos ekologinei, socialinei, ekonominei aplinkai.

Galimos pasekmės neįgyvendinus Bendrojo plano susisiekimo sistemos sprendinius: Joniškio rajono kelių tinklas nepajėgs praleisti kasmet didėjančių vietinių ir tranzitinių transporto srautų, bus sudėtingiau rajono susisiekimo sistemai įsijungti į tarptautinį transporto tinklą, didės transporto srautų neigiamas poveikis aplinkai ir eismo įvykių skaičius, nebus įgyvendintas geležinkelių Rail Baltica projektas. Esamas rajono susisiekimo sistemos potencialas nebus visapusiškai panaudojamas.

6.2. Status quo situacijos vertinimas

Transporto ir aplinkos sandūros problema yra viena iš aktualiausių bei sunkiausiai sprendžiamų darnos požiūriu. Joniškio rajone, kaip ir visoje Lietuvoje transporto priemonių skaičiaus augimas reikalauja vis daugiau naftos produktų, sukelia transporto grūstis ir teršia aplinką. Kita vertus, transportas užtikrina pramonės, verslo, žemės ūkio sektorių funkcionavimą ir augimą, todėl tenka ieškoti kompromiso. Joniškio rajone 2015 metais automobilizacijos lygis išaugs iki 450-500 aut./1000 gyv. ir tranzitinis transporto srautas Hanseatica magistrale augs 5 % per metus.

6.3. Transporto poveikis Joniškio rajono teritorijos darniam vystymuisi

Nacionalinės darnaus vystymosi strategijoje pažymima, kad transporto, pramonės, energetikos, žemės ūkio, būsto, turizmo ūkio šakų poveikio aplinkai mažinimas yra darnaus vystymosi prioritetas Lietuvos respublikoje. Joniškio rajono teritorijos vystymas nagrinėjamas sisteminiu požiūriu.

Joniškio rajono teritorijos bendrojo plano susisiekiimo dalyje numatomi uždaviniai:

- 1) turės teigiamą įtaką rajono gyvenviečių plėtrai;
- 2) geriau patenkins rajono gyventojų susisiekiimo poreikius;
- 3) turės teigiamą įtaką Joniškio miesto susisiekiimo sistemos apkrovimui.

Jiems pasiekti numatoma:

- skatinti rajono gyventojus naudoti energiją taupančias ir mažiau teršiančias aplinką transporto priemones;
- vystyti viešojo ir bevariklio transporto priemonių naudojimą;
- mažinti gyventojų kelionių poreikį ir didinti kelionių viešuoju transportu skaičių;
- vystyti ir skatinti susisiekiimą dviračiais.

Didžiausios neigiamos pasekmės gali būti numatomos jautrioms teritorijoms, žemės naudojimui rajone ir nuosavybės teisėms dėl numatomo tiesti Rail Baltica geležinkelio. Pagal jau patvirtiną Latvijos ir Lietuvos susitarimą ši trasa kirs sieną Lietuvoje ties Joniškiu ir Latvijoje ties Meleine. Įgyvendinant šį projektą turės būti atliekama poveikio aplinkai vertinimo studija. Galimą neigiamą poveikį rajono teritorijai atsvertų bendroji Rail Baltica nauda: patogus ir greitas keleivių ir krovinių vežimas, ekonominė nauda ir naujų ekonominių veiklų atsiradimas rajone, automobilių kelių apkrovimo sumažinimas.

Kitiems transporto objektams didesnio poveikio neprognozuojama, nes esančios infrastruktūros rekonstrukcija mažina kliuvinių skaičių kelyje, aplinkos taršą. Žvyruotų kelių

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

rekonstrukcija mažins dulkių kiekį ir triukšmą gyvenamosiose teritorijose, avaringumą ir laiko nuostolius, tačiau ilgalaikiu požiūriu generuoja papildomus automobilių srautus.

Kiti sprendiniai, tokie kaip saugaus eismo priemonių įrengimas, dviračių ir pėsčiųjų takų plėtra turės tik trumpalaikės neigiamos įtakos, o ilgalaikėje perspektyvoje formuos darnesnę Joniškio rajono teritoriją.

6.4. Poveikis ekonominei aplinkai

Joniškio rajono kelių tinklo charakteristikų gerinimas turės trumpalaikės neigiamos įtakos žemės naudojimui, nes platinant važiuojamąją kelio dalį, statant susisiekimo infrastruktūros objektus būtina aplinkines žemes išpirkti iš dabartinių savininkų pagal Lietuvos įstatymais numatytas procedūras. Plėtojant Joniškio rajono teritorijos kelių tinklą ir gerinant jų techninius parametrus pagerės makroekonominiai rodikliai, investicijų ir verslo galimybės, atsiras darbo vietos, kurios padidins gyventojų užimtumą, taip pat sumažins neigiamą gyventojų migraciją.

Perspektyvoje numatoma, kad vystantis Joniškio rajono ekonomikai, verslui, didėjant investicijoms bus teigiama ilgalaikė įtaka aplinkai.

6.5. Poveikis socialinei aplinkai

Socialiniu požiūriu Joniškio rajono teritorijos bendrojo plano susisiekimo dalies visos priemonės turės ilgalaikės teigiamos įtakos gyventojų užimtumui ir darbo rinkai, darbo kokybei, gyventojų kelionėms, sveikatai ir saugumui. Rajono susisiekimo infrastruktūros gerinimas įtakos tiek globalinius (nacionalinius) tiek lokalius procesus. Numatoma rajono infrastruktūros plėtra pagerins tranzitinių transporto srautų eismą ir ekonominį rajono vystymą, priartins svarbiausius sveikatos, socialinės priežiūros, mokslo poreikius gyventojams, bus glaudesni kaimyninių seniūnijų ryšiai tarpusavyje, pagerins turimų resursų naudojimą ir aplinkos apsaugą, gyvenamąją aplinką. Joniškio rajono susisiekimo infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra turės teigiamos įtakos visiems rajono socialiniams rodikliams.

6.6. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Susisiekimo sistemos poveikis Joniškio teritorijos gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui yra viena iš sudėtingiausių problemų. Susisiekimas yra viena iš svarbiausių šiuolaikinės visuomenės infrastruktūros dalių, turinčių didelį neigiamą poveikį aplinkai. Gamtinių išteklių naudojimas infrastruktūros plėtrai ir transporto tarša įtakoja gamtinę aplinką, sukelia neigiamą poveikį jautrioms teritorijoms ir keičia kraštovaizdį.

Joniškio rajono susisiekimo sistemos sprendiniuose nenumatoma naujų trasų, einančių per jautrias teritorijas. Kiekvienu atveju yra numatomos apsauginės zonos. Šiuolaikinėms priemonėms projektuojant transporto infrastruktūrą ir atliekant ekonominius skaičiavimus ne tik nepažeidžiama gamtinė aplinka, bet ir suformuojamos patrauklus kraštovaizdis. Dviračių takų plėtra rajone sumažins transporto priemonių naudojimą, mažiau bus teršiama gamtinė aplinka bei mažės invazija į kraštovaizdį.

6.7. Sprendinių poveikio suvestinis vertinimas

Joniškio rajono susisiekimo sprendinių poveikio vertinimas pateikiamas 6.1 lentelėje.

6.1 lentelė. Joniškio rajono susisiekimo sprendinių poveikio vertinimas

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktorius
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU Teritorijų planavimo mokslo institutas
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Joniškio rajono savivaldybės bendrojo plano susisiekimo dalis
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: <ol style="list-style-type: none"> 1. LR Aplinkos Ministerija. Lietuvos respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtinta LR Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154. 2. UAB „Urbanistika“. Šiaulių apskrities bendrasis planas, 2007 m., http://www.pava.lt 3. Nacionalinių dviračių trasų specialusis planas. PHARE projektas. 4. Joniškio rajono degalinių išdėstymo schemas korektūros specialusis planas. Patvirtino Joniškio rajono savivaldybės taryba.
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: <ol style="list-style-type: none"> 1. LR Valstybės ilgalaikės raidos strategija. 2. Nacionalinė darnaus vystymosi strategija. 3. Ilgalaikė (iki 2025 metų) Lietuvos transporto sistemos plėtros strategija. 4. Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos. 2002 - 2015 metų Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa. 5. Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, Asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga 2005-2015 m.

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

6.1 lentelės tęsinys

6.	Status quo situacija Jei siūlomos priemonės nebus įgyvendintos – dėl didėjančios automobilizacijos ir tranzitinių transporto srautų blogės susisiekimo kokybė, tai turės neigiamos įtakos Joniškio rajono teritorijos ekologiškai, socialinei, ekonominei ir technologinei aplinkai.		
7.	Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: Joniškio rajono susisiekimo sistemos plėtros tikslas – darni rajono susisiekimo sistema formuojanti tinkamas aplinkos sąlygas, ypatingą dėmesį skiriant Hanseatica ekonominio potencialo išnaudojimui, bei aplinkosauginių ir eismo saugumo problemų sprendimui.		
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas)		
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
	Sprendinio poveikis:		
	teritorijos vystymo darnai ir planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis poveikis	Neigiamas trumpalaikis poveikis gali būti dėl transporto objektų statybos darbų
	ekonominei aplinkai	Teigiamas trumpalaikis ir ilgalaikis poveikis	Poveikis nenumatomas
	socialinei aplinkai	Teigiamas trumpalaikis ir ilgalaikis poveikis	Poveikis nenumatomas
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Tinkamai projektuojant tikėtinas teigiamas ilgalaikis poveikis kraštovaizdžiui	Galimas neigiamas trumpalaikis ir ilgalaikis poveikis netoliese esančioms jautrioms teritorijoms

7. JONIŠKIO RAJONO INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

7.1. Įvadas

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalių (vandentiekio ir vandenvalos, atliekų tvarkymo, elektros tiekimo, šilumos ūkio, dujų tiekimo bei telekomunikacijų ir ryšių) sprendinių poveikio vertinimas atliktas, remiantis Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 920 (Žin., 1994, Nr. 113-4228). Šioje ataskaitoje pateikiamos bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendinių poveikio vertinimo išvados.

7.2. Sprendinių poveikio vertinimo išvados

Sprendinių poveikio vertinimo metu visais numatytais aspektais buvo išanalizuota **status quo** situacija (kas atsitiktų, jeigu nebūtų įgyvendinami bendrojo plano sprendiniai) ir siūlomų sprendinių galimas poveikis.

7.2.1. Status quo

Infrastruktūros plėtra būtų vykdoma ir tuo atveju, jei Joniškio rajono bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai nebūtų įgyvendinami, nes infrastruktūros plėtra yra inicijuojama įvairių interesų grupių. Be to, net ir neįgyvendinant bendrojo plano, inžinerinės infrastruktūros plėtra būtų reguliuojama dėka gana gerai išvystytos šios srities teisinės aplinkos. Tačiau bendrojo plano sprendinių neįgyvendinimo atveju kiltų pavojus, kad infrastruktūros plėtra būtų nepakankamai suderinta su rajono teritorijos urbanistine raida. Tai lemtų tiek neefektyvaus finansinių išteklių naudojimo grėsmę, tiek nepakankamai racionalų gamtinių išteklių naudojimą ir didesnį, nei neišvengiamas, inžinerinių objektų neigiamą poveikį aplinkai. Nebūtų užtikrintas pakankamai sistemingas, esamus ir planuojamus poreikius atitinkantis infrastruktūros vystymasis ir taip nebūtų sudaromos sąlygos darniam teritorijų vystymui. Infrastruktūros plėtra, neįvertinant planuojamų poreikių, neleistų efektyviai panaudoti finansinių išteklių, neužtirtinų perspektyvinių pramonės ir verslo teritorijų aprūpinimo inžinerine infrastruktūra ir tai darytų neigiamą poveikį rajono ekonominei aplinkai. Tinkamos kokybės inžinerinės paslaugos yra svarbus gyvenimo kokybės rodiklis ir nereguluojama infrastruktūros plėtra galėtų užtikrinti ne visų rajono gyventojų aprūpinimą reikiamos kokybės paslaugomis ir tai turėtų neigiamą poveikį rajono socialinei aplinkai. Tik tinkamai planuojama inžinerinės infrastruktūros plėtra užtikrina minimalų neigiamą poveikį gamtinei aplinkai (atmosferos orui, dirvožemiui, paviršiniams ir

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

požeminiams vandenims, gyvūnijai ir augalijai bei kt.), kraštovaizdžiui ir kultūros paveldo objektams.

7.2.2. Sprendinių poveikis teritorijos vystymo darnai

Vienas iš svarbiausių darnaus teritorijų vystymo faktorių ir yra inžinerinės infrastruktūros vystymas, atsižvelgiant į esamus ir planuojamus inžinerinių paslaugų poreikius nagrinėjamoje teritorijoje.

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas plėtoti ir tobulinti susiklosčiusią Joniškio rajono erdvinę struktūrą, formuoti ir vystyti urbanistinės sistemos efektyvų aprūpinimą infrastruktūra, iš anksto rezervuoti teritorijas infrastruktūrai plėtoti, įgyvendinti aukštesnio lygmens teritorijų planavimo ir strateginių planų nuostatas.

Todėl bendrojo plano vandentvarkos ir vandenvalos, atliekų tvarkymo, elektros tiekimo, šilumos ūkio, dujų tiekimo bei telekomunikacijų ir ryšių dalių sprendinių įgyvendinimas Joniškio rajone sudarys sąlygas darniam ir efektyviai planuojamam teritorijų vystymui. Numatomas poveikis yra teigiamas ir ilgalaikis.

7.2.3. Sprendinių poveikis ekonominei aplinkai

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas spartesnei Joniškio rajono ūkio raidai. Teritorijas aprūpinant inžinerine infrastruktūra, bus sukurta palanki investicinė aplinka pramonės ir kitiems verslo subjektams, didės rajono įmonių konkurencingumas, bus steigiamos naujos darbo vietos, augs gyventojų gyvenimo lygis ir tai sudarys sąlygas viso rajono plėtrai. Mažės Joniškio rajono atotrūkis nuo kitų sparčiai besivystančių Lietuvos rajonų.

Sprendiniai energetikos srityje turės teigiamą poveikį energijos ir energijos išteklių vartojimo efektyvumui, kadangi didėjantis energijos išteklių vartojimo ir tiekimo efektyvumas lems mažesnę pirminių išteklių poreikį ir išlaidas išteklių pirkimui. Didėjantis atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas elektros ir šilumos gamybai lems mažesnę neatsinaujinančių energijos išteklių poreikį. Sprendinių vandentvarkos srityje įgyvendinimas leis užtikrinti tausų vandens išteklių naudojimą. Inžinerinės infrastruktūros objektų modernizavimas mažins avarių tikimybę ir išlaidas jų likvidavimui. Sprendiniai telekomunikacijų ir ryšių srityje sudarys palankias sąlygas žinių visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimuisi, užtikrins, kad vartotojams telekomunikacijų ir ryšių paslaugos būtų teikiamos už konkurencingas kainas.

Dalį sprendinių įgyvendinimui reikalingų lėšų turės būti padengta iš Joniškio rajono savivaldybės biudžeto, tačiau projektų planingas įgyvendinimas suteiks galimybę didelę reikalingų lėšų dalį gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

šaltiniais. Be to, inžinerinės infrastruktūros plėtra yra būtina, siekiant užtikrinti darnų teritorijų vystymąsi.

Numatomas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikis Joniško rajono ekonominei aplinkai.

7.2.4. Sprendinių poveikis socialinei aplinkai

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas Joniško rajono gyventojų gyvenimo kokybei kilti, nes didės gyvenamųjų pastatų aprūpinimo inžinerinėmis paslaugomis (vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų šalinimo, elektros tiekimo, šildymo, telekomunikacijų ir ryšių paslaugomis) prieinamumas, patikimumas, gerės pačių paslaugų kokybė ir todėl bus užtikrintos gyventojų higienos, sveikos gyvenamosios aplinkos, komforto reikmės. Įgyvendinant bendrojo plano sprendinius bus užtikrintas minimalus poveikis gamtinei aplinkai, taigi ir netiesioginis neigiamas gamtinės aplinkos poveikis rajono gyventojams (pvz., dėl užteršto oro, vandens, dirvožemio ir pan.). Sprendiniai telekomunikacijų ir ryšių srityje skatins žinių visuomenės kūrimąsi.

Rajono teritoriją aprūpinant inžinerine infrastruktūra, bus sukurta palanki investicinė aplinka naujoms pramonės ir kito verslo įmonėms kurtis, todėl bus steigiamos naujos darbo vietos ir tai prisidės prie rajono gyventojų pragyvenimo lygio kilimo.

Didėjantis energijos ir energijos išteklių vartojimo efektyvumas lems mažesnę galutinę energijos poreikį ir mažesnes gyventojų išlaidas energijos ištekliams pirkti. Šie aspektai ypač svarbūs socialiai pažeidžiamiems visuomenės sluoksniams – nepasiturinčios, jaunoms šeimoms pagyvenusiems asmenims ir kt.

Numatomas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikis Joniško rajono socialinei aplinkai.

7.2.5. Sprendinių poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį teigiamą poveikį aplinkos komponentams: oro kokybei, paviršinių ir požeminių vandenių kokybei, dirvožemio ištekliams ir žemės ūkio naudmenoms, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai ir estetinei kokybei, kultūros paveldo objektams.

Oro kokybei sprendiniai turės ilgalaikę teigiamą įtaką, nes diegiamos efektyvaus elektros ir šilumos vartojimo priemonės, didinamas energijos tiekimo efektyvumas, skatinama elektros ir šilumos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių sudarys sąlygas mažesniai organinio kuro poreikiui, kurį deginant aplinkos oras ypač teršiamas kenksmingomis aplinkai ir žmogaus

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

sveikatai medžiagomis. Pagal bendrojo plano sprendinius sutvarkyta atliekų tvarkymo infrastruktūra rajone užtikrins mažesnę aplinkos oro taršą iš įrstančių atliekų išsiskiriančiomis medžiagomis, nenaudojamų sąvartynų rekultivavimas, pavojingų, biodegraduojančių ir kitų rūšių atliekų tvarkymas užtikrins mažiausią galimą neigiamą poveikį aplinkos oro kokybei. Galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėjęs dulketumas ir pan.).

Paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei bendrojo plano sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi moderni vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo infrastruktūros įranga užtikrins minimalią avarijų tikimybę ir minimalų neigiamą poveikį paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei. Mažėjanti rajono oro tarša taip pat lems mažesnę paviršinių vandens taršą ir eutrofikacijos, rūgščių lietu poveikį jiems. Bendrojo plano sprendiniai taip pat yra orientuoti į tausų vandens išteklių vartojimą.

Dirvožemio ištekliams bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi mažės dirvožemio tarša dėl modernių ir tinkamai eksploatuojamų vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo įrenginių.

Ekosistemoms ir biologinei įvairovei bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi mažės tų ekosistemų (augalijos ir gyvūnijos buveinių) tarša antropogeninėmis medžiagomis.

Kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai ir estetinei kokybei bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą įtaką, kadangi siūloma esamos įrangos rekonstrukcija, naujų modernių įrenginių statyba, tinkama atliekų tvarkymo sistema ir senų sąvartynų rekultivavimas užtikrins minimalų neigiamą poveikį aplinkos komponentams, nuo kurių priklauso kraštovaizdžio išsaugojimas (pvz. aplinkos orui, dirvožemiui, gamtiniams vandenims, biologinei įvairovei ir buveinių apsaugai).

Didelių infrastruktūros objektų statybos vietoje dirvožemiui, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai gali būti padarytas ir neigiamas poveikis, tačiau tokių objektų statyba yra būtina rajono darniam vystimuisi, o galimas neigiamas poveikis bus minimalus ar jo gali iš viso nebūti, atliekant teisės aktuose nustatytas aplinkosaugos procedūras (planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą ir kt.). Kraštovaizdžio estetinei kokybei galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėję automobilių srautai, aptvertos teritorijos ir pan.).

Kultūros paveldo objektams bendrojo plano sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, nes bus sudarytos sąlygos objektus aprūpinti inžinerinėmis paslaugomis, objektai bus aptarnaujami atliekų šalinimo sistemos ir taip bus sutvarkyta objektų vizualinė aplinka ir taip šiuose objektuose bus palankiau plėtoti turizmą. Galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėję automobilių srautai, aptvertos teritorijos ir pan.).

7.3. Sprendinių poveikio įvertinimo išvadinė santrauka

Joniškio rajono bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalių sprendinių poveikio vertinimo išvadų santrauka pateikta 7.1 lentelėje.

7.1 lentelė. Joniškio rajono bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalių sprendinių poveikio vertinimas

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktorius		
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU Teritorijų planavimo institutas ir UAB „Ekostrategija“		
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Joniškio rajono savivaldybės bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalis		
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai suderinti su Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu (Žin., 2002, Nr.110-4852) ir Šiaulių apskrities teritorijos bendruoju planu.		
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais*: Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai suderinti su Nacionaline energetikos strategija (Žin., 2007, Nr. 11-430), Vandentvarkos ūkio (vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo) plėtros strategija (Žin., 2005, Nr. 8-245), Valstybiniu strateginiu atliekų tvarkymo planu (Žin., 2002, Nr. 40-1499), Šilumos ūkio plėtros kryptimis (Žin., 2004, Nr. 44-1446).		
6.	Status quo situacija: Jei Joniškio rajono teritorijoje nebūtų įgyvendinami bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai, rajone vyktų teritoriškai neprioritetizuota infrastruktūros plėtra. Tokiu atveju nebūtų užtikrintas sistemingas, esamus ir planuojamus poreikius atitinkantis infrastruktūros vystymasis ir taip nebūtų sudaromos sąlygos darniam teritorijų vystymui.		
7.	Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniais siekiama tobulinti susiklosčiusią Joniškio rajono erdvinę struktūrą, formuoti ir vystyti urbanistinės sistemos aprūpinimą inžinerine infrastruktūra.		
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas trumpas įvertinimas)		
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
	Teritorijos vystymo darnai	Teigiamas ilgalaikis poveikis	Nenumatomas

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

7.1 lentelės tęsinys

	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
	Ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis poveikis	Galimas neigiamas trumpalaikis poveikis, nes dalį sprendinių įgyvendinimui reikalingų lėšų turės būti padengta iš Joniškio rajono savivaldybės biudžeto, tačiau šios lėšos yra būtinos darniai infrastruktūros plėtrai. Projektų planingas įgyvendinimas suteiks galimybę didelę reikalingų lėšų dalį gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos šaltiniais.
	Socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis poveikis	Nenumatomas
	Gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis poveikis	Didelių infrastruktūros objektų statybos vietoje dirvožemiui, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai gali būti padarytas ir neigiamas poveikis, tačiau tokių objektų statyba yra būtina rajono darniam vystimuisi, o galimas neigiamas poveikis bus minimalus ar jo gali iš viso nebūti, atliekant teisės aktuose nustatytas aplinkosaugos procedūras (planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą ir kt.). Infrastruktūros objektų statybos metu aplinkos oro kokybei, dirvožemiui, kraštovaizdžio estetinei kokybei, kultūros paveldo objektams galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis (padidėję automobilių srautai, padidėjęs dulketumas, aptvertos teritorijos ir pan.).

*Nurodyti tik sritiniai strateginiai dokumentai, bendri strateginiai dokumentai, kuriais vadovautasi ir rengiant inžinerinės infrastruktūros sprendinius yra išvardinti urbanistinės dalies lentelėje.

7.4. Priemonės sprendinių stebėsenai atlikti

Atlikus Joniškio rajono savivaldybės bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinių poveikio vertinimą, nustatyta, kad sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį rajono teritorijai vystymosi darnai, ekonominei, socialinei ir gamtinei aplinkai. Galimas neigiamas poveikis rajono gamtinei aplinkai yra nereikšmingas, trumpalaikis ir gali būti dar labiau sumažintas

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų su aplinkosauga susijusių reikalavimų ir procedūrų (sanitarinių apsaugos zonų nustatymo reikalavimų ir tvarkymo režimų, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūrų, specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų ir pan.) bei atliekant bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną.

Stebėseną turi būti atliekama, vadovaujantis Savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo taisyklėmis (patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-263 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. birželio 22 d. įsakymo Nr. D1-354 redakcija), (Žin., 2007, Nr.73-2917) ir kitais teisės aktais.